

Základní škola a Mateřská škola Pňovany, okres Plzeň – sever, příspěvková organizace
Pňovany 73, 330 33 Město Touškov

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání

Komunikujeme, vnímáme, respektujeme

***Utrhl jsem květinu – zvadla. Chytil jsem motýla – zahynul. Došel jsem
k poznání, že je třeba lásku k přírodě vyjádřit jinak.***

Identifikační údaje

1. Oficiální název ŠVP

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání

2. Motivační název ŠVP

Komunikujeme, vnímáme a respektujeme

Motto: Utrhl jsem květinu – zvadla. Chytil jsem motýla – zahynul. Došel jsem k poznání, že je třeba lásku k přírodě vyjádřit jinak.

3. Předkladatel

Název školy:	Základní škola a Mateřská škola Pňovany Okres Plzeň – sever, příspěvková organizace
Adresa školy:	Pňovany 73, 330 33 Město Touškov
IČO:	70997101
RED IZO:	650059743
IZO ZŠ:	102914141
Jméno ředitele:	Mgr. Miloslav Sýkora
Jméno vychovatelky:	Kristýna Kůřilová
Telefon:	723 673 372
e-mail:	sd@zspnovany.cz

4. Zřizovatel:

Název obce:	Obec Pňovany
Adresa:	Pňovany 171, 330 33 Město Touškov
Telefon:	377 914 111
e-mail:	obec.pnovany@seznam.cz
web:	www.pnovany.cz

Platnost dokumentu od: 1.9. 2022

.....
Podpis a razítko ředitele školy

Charakteristika zařízení školní družiny

Naše školní družina

ZŠ a MŠ Pňovany se nacházejí na okraji malé obce Pňovany. Je to malotřídní neúplná škola, kterou navštěvují žáci, Pňovan, Úlic a Plešnic. Školní družina je její nedílnou součástí. V přízemí budovy je umístěna mateřská škola, v prvním patře pak nově tři třídy 1.stupně základní školy a třída určená pro školní družinu. Třída školní družiny prošla minulé letní prázdniny větší rekonstrukcí (výměna nábytku a zařízení, nakoupení nových sportovních věcí na ven). Na základní škole pracuje jedno oddělení školní družiny. Kapacita je maximálně 30 žáků.

Charakteristika zařízení

Školní družina zabezpečuje žákům náplň volného času v době po vyučování, před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit. Usilují o rozvíjení poznatků, dovedností a zkušeností žáků získané v předškolním a základním vzdělávání a v rodině.

Mojí snahou je, aby družina byla místem, které žáky pozitivně motivuje k celoživotnímu vzdělávání

Materiální podmínky

Naše školní družina má svoji stálou třídu. Třída je vybavena novým nábytkem, pomůckami pro různé činnosti (knihy, encyklopedie, společenské a zábavné hry, multifunkční stavebnice, lego, potřeby pro výtvarné a pracovní činnosti). Na školní zahradě je vybavení doplněno o sportovní náčiní, které jsou v dostatečném množství a stále se obměňují a dokupují. Pro potřeby školní družiny dále využíváme tělocvičnu v KD Pňovany a hřiště TJ Sokol Pňovany. Pro činnosti v přírodě využíváme také prostory blízkého lesa.

Personální podmínky

Zájmové vzdělávání v naší školní družině zajišťuje jedna kvalifikovaná vychovatelka. Průběžně si doplňuje vzdělání akreditovanými vzdělávacími akcemi v rámci DVPP a samostudiem.

Ekonomické podmínky

Zájmové vzdělávání je poskytováno za úplatu, kterou stanovuje ředitel školy.

Na naší škole je stanoveno takto:

500,- Kč děti do 13:00 hod (150,- Kč / měsíc)

750,- Kč děti do 14:00 hod (200,- Kč / měsíc)

1 000,- Kč děti do 16:00 hod (100,- Kč / měsíc)

Poplatek zaplatí zákonní zástupci vždy ve dvou splátkách. Za 1.pololetí v září, za 2.pololetí v únoru. Poplatek zákonní zástupci zaplatí na bankovní účet školy.

Konkrétní cíle zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání v naší ŠD splňuje svými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem. Zejména se jedná o rozvoj žáka, jeho poznání a učení, osvojování základních hodnot, na kterých je založena celá naše společnost. Žáci si upevňují návyky osobní samostatnosti a schopností projevat se jako samostatná osobnost, která působí na své okolí. Zájmové vzdělávání se provádí formou pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, příležitostnými akcemi a nabídkou spontánních aktivit. Školní družina umožňuje odpočinek i přípravu na vyučování po dohodě s rodiči (formou vypracovávání domácích úkolů).

Mým cílem je žáky vychovávat k smysluplnému využívání svého volného času.

Podmínky přijímání uchazečů

Žáci jsou přijímáni na základě žádosti (Přihlášky do školní družiny) až do vyčerpání kapacity školní družiny. Přednostně jsou přijímáni žáci z nižších ročníků. O zařazení žáka do ŠD rozhoduje ředitel školy podle ustanovení Vnitřního řádu ŠD a v souladu s kritérii. Kritéria se nepoužívají, pokud je počet žádostí nižší než stanovený nejvyšší počet žáků.

Doba pobytu se řídí záznamem rodičů v přihlášce. Mimořádné uvolnění bude povoleno z důvodu bezpečnosti pouze na základě písemné žádosti rodičů, která musí obsahovat jméno dítěte, datum, čas odchodu, způsob odchodu a podpis rodičů. Děti nejsou uvolňovány na základě telefonické žádosti.

Docházka do ŠD je pro přihlášené žáky povinná a způsob omluvy je stejný jako ve vyučování. Pokud žák vážným způsobem poruší vnitřní řád školní družiny, může ředitel školy rozhodnout o jeho vyloučení.

Co nabízí naše školní družina?

- Své žáky vedu k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů. Snažím se rozvíjet jejich schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy nejen vlastní, ale i spolužáků
- Snažím se podporovat jejich vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i přírodě. Vedu žáky k toleranci a ohleduplnosti, učím je žít společně s ostatními lidmi
- Nabízím zájmové vzdělávání formou vzdělávacích a spontánních činností, relaxace a odpočinku, výchovou, hrou, učením a individuální prací
- Mým úkolem je položit základy ke schopnosti umět trávit volný čas, řešit problémy, kompetencím komunikativním, sociálním, pracovním a občanským

Obsah vzdělávacího programu ŠD

Vycházím v návaznosti na předešlý ŠVP pod názvem Sluníčko.

Rozvíjím poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané z výchovy v rodině a v předškolním a školním vzdělávání. Učím žáky správně pojmenovat věci, jevy a děje, jejich vzájemné souvislosti a vztahy. Tímto uceluji jejich obraz na svět. Podněcuji je k jejich vlastním prožitkům, snažím se propojovat svět hry s reálnými situacemi.

Formy a obsah činnosti ve školní družině

Školní družina svou činností je založena na zážitku účastníků, která je obohacuje. To rozšiřuje jejich vědomosti, dovednosti, sebepoznání a navozuje kladné pocity.

- **Akce příležitostná** – vystoupení, sportovní dny, besídky, družinové oslavy, návštěvy kulturních akcí
- **Rekreační činnost** – činnosti kompenzující jednostrannou zátěž během školního vyučování
- **Odpočinková činnost** – poslechové činnosti, individuální hry, ale i aktivní odpočinek
- **Spontánní aktivita** – každodenní individuální klidové činnosti po obědě i při pobytu venku
- **Příprava na vyučování** – didaktické hry a činnosti, jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky, které žáci získali ve školním vyučování
- **Zájmová činnost:**
 - 1) Výtvarná
 - 2) Rukodělná
 - 3) Hudba, zpěv a tanec
 - 4) Pohybová a tělovýchovná

Délka vzdělávání

ŠD je v provozu po celý školní rok, kromě dnů, kdy ředitel školy rozhodne provoz přerušit (školní prázdniny, ředitelské volno, mimořádné situace).

Ranní provoz je od 6:45 – 7:30

Odpolední provoz je od 11:20 – 16:00

Školní výukový plán se sestavuje na 1 školní rok a obsahuje výběr možných činností, ze kterých si volím podle aktuálního složení žáků v ŠD.

ŠVP pro zájmové vzdělávání je otevřeným dokument. Je možno jej průběžně doplňovat či obměňovat.

Poslání a cíle zájmového vzdělávání

ŠD je důležitým výchovným partnerem rodiny a školy. Plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání dětí, pomáhá dětem překonávat jejich překážky, rozvíjí osobní a sociální činnosti. Usilují o vytváření zdravé osobnosti, která je odolná vůči negativním vlivům. Tito žáci pak znají svou cenu, najdou si své místo ve zdravé sociální skupině. Cílem je připravit žáky pro život ve společnosti. Prostřednictvím volnočasových aktivit je vybavit důležitými vědomostmi, dovednostmi, ale i postoji. ŠD má vést ke kvalitnímu využití a naplnění volného času žáků školy. Zaměřují se i na sportovní aktivity – sportovní kolektivní hry a soutěže v obratnosti.

Základním prostředkem činnosti ve školní družině je hra založená na prožitku dětí. Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času:

- Nabídka nových atraktivních činností, motivace, změna prostředí, přiměřená úspěšnost žáků při činnostech
- Činnosti vykonávat dobrovolně na základě motivace, nikoli pokynu
- Nabídka zajímavých činností odlišných od školního vyučování
- Uplatnění a úspěšnost všech dětí
- Navozovat kladné emoce, překonávat překážky
- Uplatnění vloh a schopností žáků, objevování sama sebe, vytváření potřebných sociálních kontaktů

Základní tématické okruhy:

Místo, kde žijeme – poznávání nejbližšího okolí, organizace života v rodině, ve škole, ve společnosti, v obci a v dopravní výchově.

Lidé kolem nás – žáci si osvojují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance i empatie a vzájemné úcty. Dostanou první vědomosti o základních právech a povinnostech člověka.

Lidé a čas – základem je budování správného režimu dne a jeho následné dodržování, žáci se naučí respektovat čas druhých, využívat svůj vlastní čas a vytvoří si návyky, které jim přinesou pravidelnost a účelnost. To pak vede i ke smysluplnému využívání jejich volného času.

Rozmanitost přírody – seznamují se s různorodostí a proměnlivostí živé i neživé přírody, rozvíjení poznatků při jejich výtvarném nebo i jiném zpracování, při didaktických hrách s přírodními motivy.

Člověk a jeho zdraví – v tomto okruhu žáci poznávají především sami sebe. Získají informace o zdraví i nemocech, jejich prevenci i o odpovědnosti za své zdraví.

Klíčové kompetence

Je to souhrn všech vědomostí, dovedností, schopností a postojů, jenž žáci získávají v průběhu několika let docházky do školní družiny. Vzájemně se prolínají se všemi činnostmi ve školní družině.

Ve školní družině rozvíjíme, posilujeme a budujeme tyto kompetence:

Kompetence k učení

Nechávám dětem čas na dokončení započaté práce, podporuji jejich samostatnost a tvořivost a uplatňuji prvky pozitivní motivace.

Kompetence k řešení problémů

Snažím se dětem vytvořit podmínky pro rozeznávání správných a chybných řešení. Vedu je k samostatnosti, ale také podporuji kolektivní práci. Společně řešíme problémové situace a konflikty mezi dětmi a vedu děti k překonávání obtíží při dokončování činnosti.

Komunikativní kompetence

Vytvářím situace pro vyjadřování vlastního názoru dětí a zapojuji děti do diskuse. Dbám na vhodné formulování myšlenek, sdělení a otázek.

Sociální kompetence

Podněcuji děti k vzájemné spolupráci a učím je rozpoznávat vhodné a nevhodné chování. Vedu děti k dodržování dohodnutých pravidel. Vytvářím příjemnou atmosféru ve školní družině.

Občanská kompetence

Vedu žáky k zodpovědnosti a učím je uvědomovat si svá práva a povinnosti. Podporuji žáky k ochraně svého zdraví a zdraví druhých.

Kompetence k trávení volného času

Děti učím smysluplně trávit volný čas, orientovat se v možnostech jeho využití a vybírat zájmové činnosti podle vlastních dispozic. Rozvíjím zájmy dětí v organizovaných i individuálních činnostech.

Formy zájmového vzdělávání

Naplnění cílů se uskutečňuje formou pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, příležitostnými akcemi i nabídkou spontánních aktivit. ŠD umožňuje i odpočinkové činnosti.

Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost jsou zejména organizované aktivity zájmového i tělovýchovného charakteru.

Odpočinkové činnosti jsou ve smyslu klidových činností (poslech, individuální hra, klid po obědě), ale také i aktivní odpočinek (rekreační a tvořivá činnost, tělovýchovná aktivita), kterým kompenzují jednostrannou zátěž během vyučování.

Spontánní činnosti – zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku, po organizované části, spontánní hry žáků.

Příležitostné akce – přesahují zpravidla rámec činností (např. besídky, účast na soutěžích, výlety, kino,...)

Obsah zájmového vzdělávání

ŠVP ŠD navazuje volně na ŠVP pro základní školu. V ŠD dále rozvíjím, prohlubuji a upevňuji vědomosti a dovednosti žáků. Žáci se nenucenou formou účastní dění v ŠD, kde si rozvíjejí své obzory v oblasti sportovní, výtvarné, ekologické, přírodovědné, rukodělné apod. Svoje rozumové schopnosti si osvojují při zvládání různých her, soutěží a zručnosti.

Časový plán

ŠVP je sestaven na dobu jednoho roku, což umožňuje jeho operativnost, můžu reagovat na měnící se podmínky, propojování či přesouvání témat během dlouhodobé docházky do školní družiny.

Časový plán

Září:

- Pravidla chování v družině, hry na posílení přátelských vztahů
- Chování ve školní jídelně
- Poznávání podzimních květín a hub
- Lesní zvířata a život v lese
- Cestování vlakem, lodí, autem, autobusem či letadlem
- Sportovní hry na hřišti

Říjen:

- Drakiáda a podzimní počasí
- Poznáváme všemi smysly
- Dušičky
- Sportovní hry na zahradě
- Halloween v naší družině

Listopad

- Vaříme, zdobíme, prostíráme, stolujeme – ochutnáváme jídla
- Mezinárodní den nevidomých / Den bez aut
- Advent a s ním spojené tradice
- Vánoce – Z pohádky do pohádky
- Opičí dráhy v tělocvičně, míčové hry

Prosinec

- Adventní období – Mikulášský týden, zvyky
- Čas Vánoc – výroba vánočních ozdob a přání
- Vánoční tvoření v ŠD – Drobné dárky pro kamarády a rodiče
- Koledy a básničky
- Co si přeji k Vánocům – kreslení, malování, psaní
- Vánoční nadílka ve školní družině
- Případně sáňkování, bobování, bruslení

Leden

- Tři králové
- Sněhuláci, Eskymáci
- Na návštěvě v Zoo
- Masopust či karneval
- Zimní sportování v přírodě – sáňkování, bobování, stavby ze sněhu

Únor

- Sv. Valentýn – svátek zamilovaných
- Zimní tvoření a Matějská pouť
- Závodů v zimních sportech
- Deskové hry

Březen

- Březen – měsíc knihy
- Probouzí se jaro a končí zima (Jarní stezka)
- Ponožkový Tý/Den
- Vycházka do jarní přírody
- Jarní tvoření ve školní družině

Duben

- Velikonoce v ŠD
- Velikonoční stezka
- Světový Tý/Den zdraví
- Tý/Den Země – ekologie
- Tradice Čarodějnic – různé výtvarné techniky a Stezka Čarodějnická

Květen

- Včeličkový týden
- Život na louce – brouky, motýly, berušky, ...
- Výroba přání nebo dárku pro maminku – Den matek

Červen

- Den dětí ve školní družině
- Den otců – vyrábění dárků a přáníček
- Léto začíná – hry a soutěže
- Ukončení školního roku